CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD **PESEL**

miejsce na naklejkę

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM ROZSZERZONY

11 MAJA 2018

Godzina rozpoczęcia: 9:00

Czas pracy: 180 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza polega na rozwiązaniu testu, część druga wymaga analizy materiałów źródłowych, a trzecia – napisania wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MWO-R1_1P-182

CZĘŚĆ I – Test *(20 punktów)*

Zadanie 1. *(1 pkt)*

O jednym z procesów społecznych

Starsze pokolenie, niejednokrotnie z powodu braku wiedzy czy kompetencji, nie potrafi sprawnie poruszać się we współczesnym świecie. W ramach [tego procesu] […] czerpie pewne reguły postępowania od młodszego pokolenia i przystosowuje się do nich.

W. Welskop, *[...] a dewaluacja autorytetu tradycjonalistycznego*, www.academia.edu

Wyjaśnij, na czym polega *dewaluacja autorytetu tradycjonalistycznego*, zachodząca w trakcie procesu opisanego w tekście.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. *(1 pkt)*

Do każdej definicji przyporządkuj właściwą nazwę. Odpowiedzi wybierz spośród: instytucja społeczna, pozycja społeczna, rola społeczna.

	Definicja	Nazwa
A.	Miejsce jednostki wśród innych członków danej grupy zależne od tego, kim są inni członkowie.	
B.	Zespół zachowań oczekiwanych od jednostki, która uczestniczy (działa) w określonej grupie w ramach przyjętych przez nią norm.	

Zadanie 3. *(2 pkt)*

Wykres 1. Społeczne zróżnicowanie elektoratów partyjnych w Polsce w 2011 roku

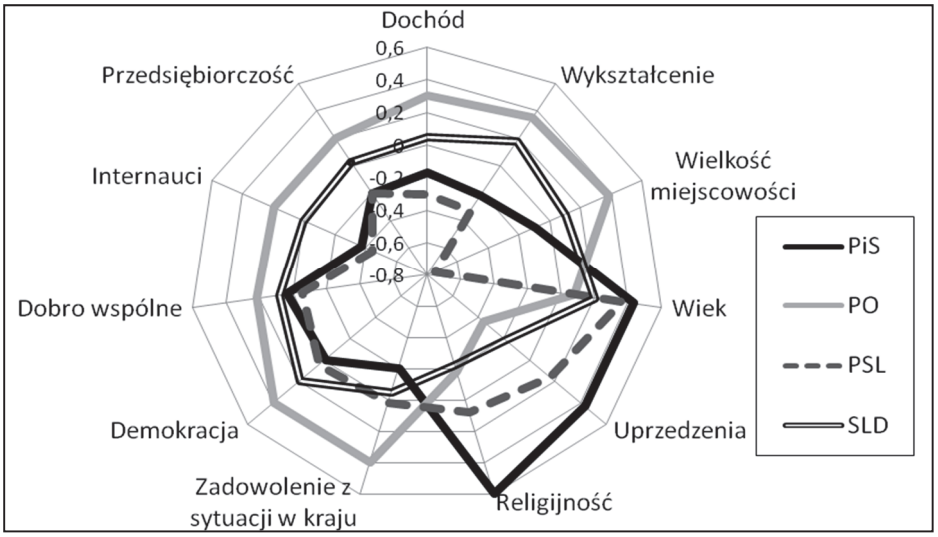

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wykres 2. Społeczne zróżnicowanie elektoratów partyjnych w Polsce w 2015 roku

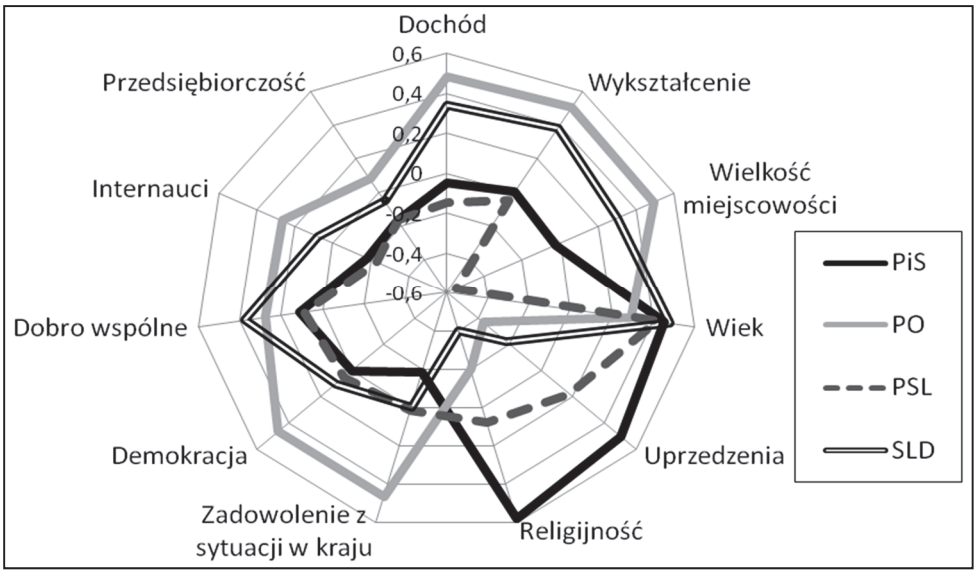

Na podstawie: *Diagnoza Społeczna 2015. Warunki i jakość życia Polaków*, red. J. Czapiński, T. Panek, Warszawa 2015, s. 365.

3.1. Na podstawie materiału źródłowego oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W latach 2011–2015 średni wiek potencjalnych wyborców SLD w porównaniu do pozostałych elektoratów wzrósł najbardziej.	**P**	**F**
2.	Wyniki wskazują na zwiększenie się udziału mieszkańców miast w potencjalnym elektoracie PSL.	**P**	**F**
3.	Między 2011 a 2015 rokiem zmniejszyła się różnica w poziomie zadowolenia z sytuacji w kraju między zwolennikami PO i PiS.	**P**	**F**

3.2. Rozstrzygnij, czy w 2015 roku istniał związek między poziomem wykształcenia potencjalnych elektoratów partii a poziomem dochodu tych grup. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**1.**	**2.**	**3.1.**	**3.2.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 4. *(2 pkt)*

Przepisy konstytucji jednego z państw

Art. 9. Prezydent […] przewodniczy Radzie Ministrów.
Art. 21. Premier kieruje działalnością Rządu. […]
Art. 24.1. Parlament uchwala ustawy. Kontroluje działalność Rządu. Ocenia jego politykę.
2. Parlament składa się ze Zgromadzenia Narodowego i Senatu.
3. Deputowani do Zgromadzenia Narodowego […] są wybierani w wyborach bezpośrednich.
4. Senat […] wybierany jest w wyborach pośrednich. […]
Art. 39.1. Inicjatywa ustawodawcza przysługuje zarówno Premierowi, jak i członkom Parlamentu.
2. Rządowe projekty ustaw są rozpatrywane przez Radę Ministrów […] i wnoszone do prezydium jednej z izb. […]
Art. 45.1. Każdy rządowy lub parlamentarny projekt ustawy jest rozpatrywany kolejno przez obie izby Parlamentu w celu przyjęcia tekstu w tym samym brzmieniu. […]

biblioteka.sejm.gov.pl (tekst uwzględniający zmiany z 23 lipca 2008 r.).

Uzupełnij tabelę – w każdym z podanych aspektów podaj rozwiązanie ustrojowe obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej, które różni się od rozwiązania przedstawionego w przytoczonych przepisach prawnych.

A.	Wybory parlamentarne	
B.	Skład Rady Ministrów	
C.	Inicjatywa ustawodawcza	
D.	Przebieg prac legislacyjnych w parlamencie	

Zadanie 5. *(2 pkt)*

Kompetencje organów władzy w Rzeczypospolitej Polskiej

Opis A. Decyduje w imieniu Rzeczypospolitej o stanie wojny i o zawarciu pokoju.

Opis B. Zapewnia bezpieczeństwo wewnętrzne państwa.

Opis C. Nadaje obywatelstwo polskie.

Opis D. Zawiera umowy międzynarodowe wymagające ratyfikacji.

Opis E. Ratyfikuje i wypowiada umowy międzynarodowe.

Na podstawie: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Uzupełnij tabelę – do każdej nazwy organu władzy w Rzeczypospolitej Polskiej przyporządkuj po dwie litery, którymi oznaczono jego kompetencje.

	Nazwa organu	Litery opisu kompetencji	
1.	Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej		
2.	Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej		

Zadanie 6. *(1 pkt)*

Zaznacz dwa zdania, w których podano kompetencje Sądu Najwyższego w Rzeczypospolitej Polskiej.

A. Rozpoznaje kasacje wnoszone od prawomocnych orzeczeń sądów odwoławczych.
B. Rozstrzyga spory kompetencyjne między centralnymi konstytucyjnymi organami państwa.
C. Stwierdza ważność wyborów do Sejmu RP i Senatu RP.
D. Powołuje Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego.
E. Rozstrzyga spory kompetencyjne między organami jednostek samorządu terytorialnego a organami administracji rządowej.

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Przepisy prawne z okresu PRL-u

Art. 2.3. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadza kontrole z urzędu oraz kontrole zlecone przez Radę Ministrów, Prezydium Rządu i Prezesa Rady Ministrów.
Art. 3. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad Najwyższą Izbą Kontroli.
Art. 4.1. Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest naczelnym organem administracji państwowej.
Art. 6.1. Do zakresu działania Najwyższej Izby Kontroli należy kontrola działalności 1) organów administracji państwowej i podległych jej urzędów […].

Ustawa z dnia 27 marca 1976 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*, Dz.U. 1976, nr 12, poz. 66.

Uzasadnij, odnosząc się do dwóch przytoczonych przepisów prawnych, że ówczesna pozycja Najwyższej Izby Kontroli <u>nie była</u> typowa dla demokratycznego państwa prawnego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	4.	5.	6.	7.
	Maks. liczba punktów	2	2	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 8. *(1 pkt)*

Przepisy prawne z kodeksów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej

Przepis A. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Przepis B. Kto, wiedząc, że jest zarażony wirusem HIV, naraża bezpośrednio inną osobę na takie zarażenie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Przepis C. Roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem lat trzech.

Dz.U. […], nr 9, poz. 59, z późn. zm.; Dz.U. […], nr 16, poz. 93, z późn. zm.; Dz.U. […], nr 88, poz. 553, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

Do każdego przepisu prawnego przyporządkuj nazwę kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w którym został on zamieszczony. Odpowiedzi wybierz spośród: *Kodeks cywilny*, *Kodeks karny*, *Kodeks postępowania cywilnego*, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy*, *Kodeks wykroczeń*.

Przepis A. – .....

Przepis B. – .....

Przepis C. – .....

Zadanie 9. *(2 pkt)*

Fragment pisma

Kielce, 1 czerwca 2009 r.

Marcin Kowalski
ul. Sienkiewicza 50/6
21–013 Kielce

(A.) Sąd ……
(B.) Wydział …….
ul. Długa 11, 20–005 Kielce

za pośrednictwem

Prokuratora Rejonowego
ul. Kwiecista 10, 20–123 Kielce

Sygn. akt: 3 Ds. 113/08

Zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa

Na podstawie art. 459 § 2 **(C.) Kodeksu** ……..…….. zaskarżam postanowienie z dnia 28 maja 2009 r. w przedmiocie umorzenia postępowania w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci mojego syna Wojciecha Kowalskiego.

Na podstawie: *Obywatel w […]. Prawa i obowiązki*, Warszawa 2010, s. 53.

Uzupełnij fragment pisma – wpisz właściwe nazwy.

A. Nazwa sądu – .....

B. Nazwa wydziału – .....

C. Nazwa kodeksu – .....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 10. *(1 pkt)*

O jednym z postępowań

Następstwem wniesienia prawidłowego pozwu jest wszczęcie postępowania […]. Podmioty uczestniczące w postępowaniu mają równe prawa, to znaczy sąd ma obowiązek wysłuchania racji obu stron oraz dbania o to, aby strona działająca bez adwokata miała należytą świadomość co do sposobu oraz treści dokonywanych czynności procesowych […].

Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie,
red. S. Wronkowska, M. Zmierczak, Warszawa–Poznań 2002, s. 303–304.

Podaj nazwy opisanych w tekście rodzaju postępowania oraz zasady w postępowaniu.

A. Nazwa rodzaju postępowania – ……...

B. Nazwa zasady – ……...

Zadanie 11. *(1 pkt)*

Przepisy *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* normujące prawa i wolności człowieka

Przepis 1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Przepis 2. Każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.

Przepis 3. Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela.

Przepis 4. Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

Do każdego typu praw i wolności człowieka przyporządkuj numer przepisu prawnego normującego jedno z takich praw.

A. Prawa osobiste – .....

B. Prawa proceduralne – .....

C. Prawa socjalne – .....

Zadanie 12. *(1 pkt)*

Wydarzenie chronologicznie pierwsze zaznacz w tabeli literą P, a wydarzenie chronologicznie ostatnie – literą O.

	Wydarzenie	Chronologia
A.	Aneksja Krymu przez Rosję.	
B.	Proklamacja niepodległości przez Kosowo.	
C.	Rozpad państwa Serbia i Czarnogóra.	
D.	Początek wojny domowej w Syrii.	

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	8.	9.	10.	11.	12.
	Maks. liczba punktów	1	2	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów					

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 13. *(1 pkt)*

Do każdej fotografii oraz nazwy funkcji pełnionej przez polityka w 2017 roku przyporządkuj jego imię i nazwisko. Odpowiedzi wybierz spośród: António Gutteres, Thorbjørn Jagland, Jean-Claude Juncker, Jens Stoltenberg.

A. Sekretarz Generalny NATO	B. Przewodniczący Rady Europy	C. Sekretarz Generalny ONZ

Zadanie 14. *(1 pkt)*

O budżecie UE

Artykuł 314. […] **[Instytucja A.]** i Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą, ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z poniższymi postanowieniami.
1. Każda instytucja, z wyjątkiem Europejskiego Banku Centralnego, sporządza przed 1 lipca swój preliminarz wydatków na następny rok budżetowy. […] **[Instytucja B.]** łączy te preliminarze w projekt budżetu, który może zawierać różne warianty preliminarzy. Projekt budżetu obejmuje prognozę dochodów i wydatków.
2. […] **[Instytucja B.]** przedkłada wniosek zawierający projekt budżetu […] **[Instytucji A.]** i Radzie nie później niż 1 września roku poprzedzającego rok budżetowy, w którym budżet ma być wykonywany.

Wersja skonsolidowana *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, oide.sejm.gov.pl

Podaj nazwy instytucji Unii Europejskiej, które w przedstawionych przepisach prawnych zostały zastąpione literami A. i B.

Nazwa instytucji A. – ……

Nazwa instytucji B. – ……

Zadanie 15. *(2 pkt)*

O wydarzeniach w państwach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu

Opis A. W 2011 roku doszło w tym państwie do wybuchu antyrządowych protestów, które przerodziły się w powstanie, tłumione przez siły porządkowe i wojsko. Rada Bezpieczeństwa ONZ uchwaliła rezolucję, która zezwoliła na podjęcie operacji wojskowej skierowanej przeciwko siłom rządowym. Po kilku miesiącach walk znaczną przewagę uzyskali powstańcy,

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

dotychczasowy przywódca Mu'ammar al-Kaddafi został zabity, a nowe władze ogłosiły wyzwolenie kraju.

Opis B. W 2011 roku rozpoczęło się w tym państwie antyrządowe powstanie. Jego przyczyną były dziesięcioletnie autorytarne rządy Baszszara al-Asada. Od 2013 roku konflikt ma charakter wielostronny, ze względu na włączenie się do walk oddziałów ISIS oraz sił kurdyjskich.

Opis C. W styczniu 2011 roku w tym państwie wybuchły masowe protesty społeczne przeciwko rządom prezydenta Mubaraka i ogólnej sytuacji polityczno-gospodarczej. W ich wyniku prezydent Mubarak powołał nowy rząd. Nie spełniło to jednak oczekiwań demonstrujących, których głównym postulatem była natychmiastowa rezygnacja prezydenta. 11 lutego 2011 roku wiceprezydent ogłosił ustąpienie Mubaraka z urzędu i przejęcie władzy w państwie przez Najwyższą Radę Sił Zbrojnych.

Fragment mapy politycznej Afryki, Azji i Europy

Na podstawie: www.worldatlas.com

Uzupełnij tabelę – do każdego opisu dopisz nazwę właściwego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

	Nazwa państwa	Numer na mapie
Opis A.		
Opis B.		
Opis C.		

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	13.	14.	15.
	Maks. liczba punktów	1	1	2
	Uzyskana liczba punktów			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

CZĘŚĆ II – Analiza materiałów źródłowych *(10 punktów)*

Zadanie 16. *(1 pkt)*

Wykres. Ocena wpływu na rozwój miejscowości

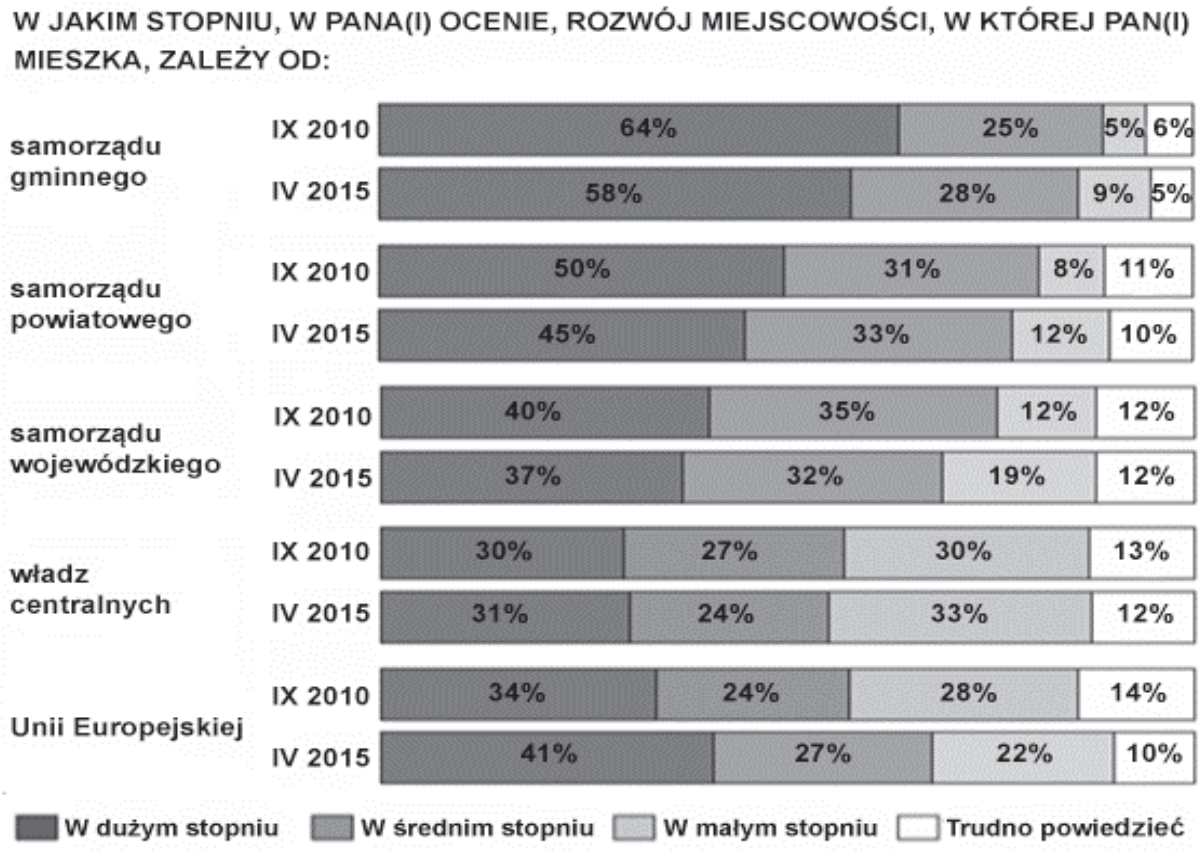

Na podstawie: *25 lat państwa obywatelskiego. Społeczne oceny samorządności terytorialnej*, Komunikat z badań CBOS BS/69/2015.

Przytaczając dane, przedstaw zależność między postrzeganym przez respondentów wpływem jednostek samorządu terytorialnego na rozwój ich miejscowości a miejscem tych jednostek w strukturze podziału administracyjnego.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. *(2 pkt)*

Fragment *Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy*

Art. 10. § 1. Prawo wybierania […] ma: […]
3) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego:

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

a) rady gminy – obywatel polski oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy,
b) rady powiatu i sejmiku województwa – obywatel polski, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze, odpowiednio, tego powiatu i województwa,
4) w wyborach wójta w danej gminie – osoba mająca prawo wybierania do rady tej gminy.
Art. 11. § 1. Prawo wybieralności […] ma: […]
5) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego – osoba mająca prawo wybierania tych organów;
6) w wyborach wójta – obywatel polski mający prawo wybierania w tych wyborach, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 25 lat, z tym że kandydat nie musi stale zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandyduje.

Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

O osobach (A–C) związanych z gminą Lubrza (powiat prudnicki, województwo opolskie)

A. Herbert jest członkiem Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim i stałym mieszkańcem gminy Lubrza od 30 lat. W wyborach parlamentarnych w Polsce głosował na Komitet Wyborczy Wyborców Mniejszość Niemiecka.
B. Adam, obywatel Niemiec, od trzech lat pracuje i na stałe mieszka w gminie Lubrza. Jego dziadek był powstańcem śląskim. Ten 30-latek twierdzi, że powrócił do korzeni.
C. Ewa, obywatelka Polski, od 30 lat na stałe mieszka w Monachium. Nie jest zameldowana w gminie Lubrza, ale utrzymuje ścisłe kontakty z rodziną w niej mieszkającą.

17.1. Określ, która z wymienionych osób (A–C) <u>nie dysponuje</u> czynnym prawem wyborczym w wyborach na stanowisko wójta wskazanej gminy. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do właściwego przepisu prawnego.

Osoba – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

17.2. Określ, która z wymienionych osób (A–C) dysponuje biernym prawem wyborczym w wyborach do sejmiku województwa, na terytorium którego znajduje się wskazana gmina. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do właściwego przepisu prawnego.

Osoba – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	16.	17.1.	17.2.
	Maks. liczba punktów	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 18. *(1 pkt)*

Wykres. Frekwencja wyborcza w Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2014–2015

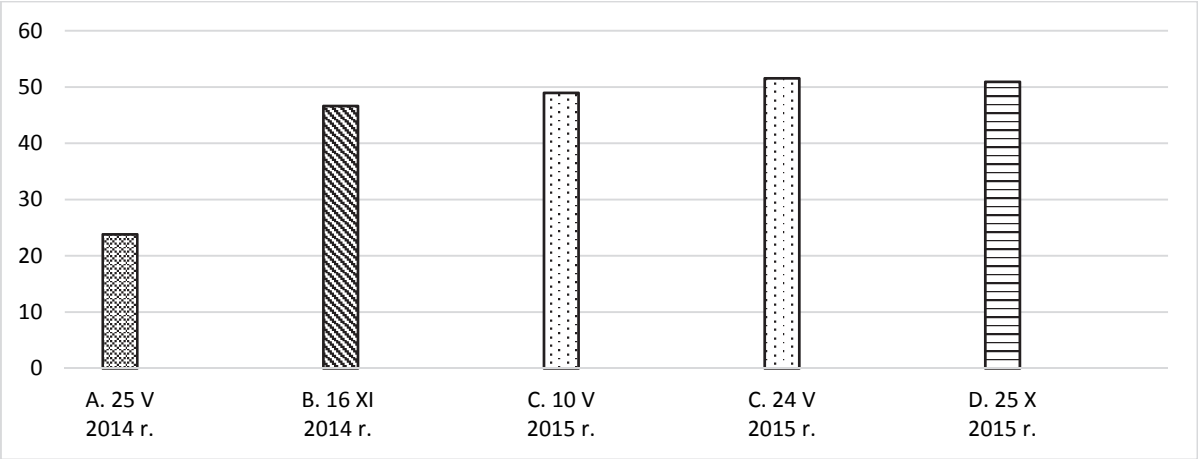

Na podstawie: pkw.gov.pl

Odnosząc się do specyfiki wyborów oznaczonych na wykresie literą C, wyjaśnij, dlaczego przyporządkowano tym wyborom dwie daty.

.....

.....

.....

Zadanie 19. *(2 pkt)*

Przepisy prawne dotyczące referendów w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 35. Sąd Najwyższy […] rozstrzyga o ważności referendum […]. Uchwałę o ważności referendum […] ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz przesyła Państwowej Komisji Wyborczej.
Art. 66.1. Wynik referendum jest wiążący, jeżeli wzięła w nim udział więcej niż połowa uprawnionych do głosowania.

Dz.U. 2003, nr 57, poz. 507, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

Art. 55.1. Referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego pochodzącego z wyborów bezpośrednich jest ważne w przypadku, gdy udział w nim wzięło nie mniej niż 3/5 liczby biorących udział w wyborze odwoływanego organu.
Art. 56.1. Wynik referendum jest rozstrzygający, jeżeli za jednym z rozwiązań w sprawie poddanej pod referendum oddano więcej niż połowę ważnych głosów.

Dz.U. 2000, nr 88, poz. 985, z późn. zm. (stan prawny na 5 marca 2018 r.).

19.1. Rozstrzygnij, czy w Rzeczypospolitej Polskiej na drodze referendum można odwołać marszałka województwa. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do przytoczonych przepisów prawnych.

Rozstrzygnięcie – .....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

.....

19.2. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Referendum ogólnokrajowe jest nieważne, jeśli wzięło w nim udział mniej niż połowa uprawnionych do głosowania.	**P**	**F**
2.	Kryterium wiążącego wyniku referendum ogólnokrajowego jest instytucją prawną analogiczną do kryterium ważności referendum lokalnego.	**P**	**F**
3.	Referendum w sprawie odwołania wójta byłoby ważne, jeśli wzięłoby w nim udział 60% uprawnionych do głosowania.	**P**	**F**

Zadanie 20. *(1 pkt)*

O jednym z mechanizmów współdecydowania obywateli o wspólnocie samorządowej

Na podstawie: www.express.olsztyn.pl

W ramach procesu uprawnieni mieszkańcy mają prawo zgłaszać projekty zadań publicznych, dotyczących obszaru ich zameldowania, a następnie wybierać w trybie głosowania te zadania, które przeszły pozytywnie proces weryfikacji.

www.katowice.eu

Podaj nazwę mechanizmu przedstawionego w materiałach źródłowych.

….....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.	19.1.	19.2.	20.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 21. *(1 pkt)*

Mapa administracyjna Polski

Odnosząc się do rządowo-samorządowego charakteru województwa, wyjaśnij, dlaczego w województwie lubuskim i kujawsko-pomorskim – inaczej niż w pozostałych województwach – wskazano na mapie dwa miasta.

.....

.....

.....

Zadanie 22. *(1 pkt)*

Z Europejskiej karty samorządu terytorialnego

Artykuł 3.1. Samorząd terytorialny oznacza prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców.

Dz.U. 1994, nr 124, poz. 607.

Rozstrzygnij, czy przedstawiony przepis prawny jest sprzeczny z zasadą decentralizacji. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – .....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Uzasadnienie – .....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 23. *(1 pkt)*

Uzupełnij wykres przedstawiający strukturę administracji rządowej w województwie – wpisz właściwe nazwy (A–B) rodzajów administracji.

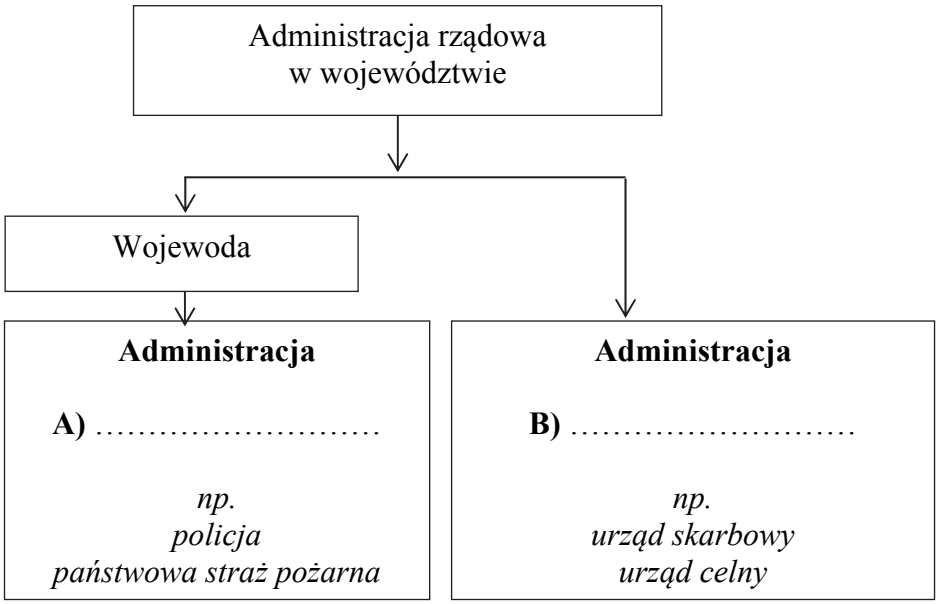

CZĘŚĆ III – Wypracowanie *(20 punktów)*

Zadanie 24. (*20 pkt*)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie. Wykorzystaj materiały źródłowe zamieszczone w II części arkusza.

<u>Temat nr 1</u>
Scharakteryzuj możliwości wpływu obywateli na kreowanie organów samorządu gminnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz na decyzje dotyczące tej wspólnoty lokalnej.

<u>Temat nr 2</u>
Wykaż rządowo-samorządowy charakter województwa w Rzeczypospolitej Polskiej, charakteryzując kompetencje, tryb powołania lub wyboru i odpowiedzialność wojewody oraz organów władzy samorządowej na tym poziomie podziału administracyjnego.

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**21.**	**22.**	**23.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	24.1.	24.2.	24.3.
	Maks. liczba punktów	18	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl